

1 Cwr y Ddinas / 1 Capital Quarter
Caerdydd / Cardiff
CF10 4BZ

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru

Tel / Ffôn: 029 2032 0500
Fax / Ffacs: 029 2032 0600

Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660
info@audit.wales / post@archwilio.cymru
www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Trwy e-bost

Cyfeirnod: KC24001/AC404/caf
Dyddiad cyhoeddi: 1 Chwefror 2024

Annwyl Peredur

Gwaith Craffu Blynyddol y Pwyllgor Cyllid ar Swyddfa Archwilio Cymru

Ymhellach i'ch adroddiad - [Gwaith craffu blynyddol ar Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilydd Cyffredinol Cymru](#) - rydym yn ysgrifennu atoch i nodi ein hymatebion i argymhellion y Pwyllgor, yr ydym yn eu derbyn i gyd.

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2022-23

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi manylion am sut mae'n gwerthuso'r camau a gymerir i wella perfformiad mewn perthynas ag ymgysylltu â gweithwyr a phrofiad y gweithwyr.

Rydym wedi cymryd amrywiaeth o gamau i wella ymgysylltiad a phrofiad gweithwyr, gan gynnwys nodyn cyfathrebu misol gan yr uwch dîm arwain; cylchlythyr staff; sioeau teithiol personol bob chwe mis gan yr uwch dîm arwain ac aelodau'r Bwrdd; a buddsoddiad sylweddol mewn Rhaglen Datblygu Rheolwyr Pobl.

Yn dilyn canlyniadau Arolwg Pobl 2022, ymrwymodd y Tîm Arwain Gweithredol i gynyddu ei amlygrwydd ac amlygrwydd y Bwrdd. Yn ystod 2023 cwblhawyd dwy rownd o Sioeau Teithiol yr Arweinwyr ym mhob un o safleoedd swyddfeydd Archwilio Cymru ac mae trydydd un wedi'i gynllunio ar gyfer gwanwyn 2024 yn ogystal â digwyddiad i bob aelod o staff. Aseswyd gwerthusiad o effaith ym mis Medi 2023, gan ddefnyddio'r cwestiynau ymgysylltu craidd o'r Arolwg Pobl, a gwelwyd gwelliant.

Yn ogystal, mewn ymateb i adborth gan staff, mae'r Tîm Arwain Gweithredol bellach yn dosbarthu nodyn briffio misol i'r holl staff. Gwnaed cryn tipyn o waith gan y Tîm Cyfathrebu i wella trefniadau cyfathrebu mewnol eraill gydag adolygiad llawn ac adnewyddu'r fewnrwyd. Derbyniwyd hyn yn gadarnhaol gan y staff gyda lefelau uchel o foddhad. Rhan fawr o'r adnewyddu fu cynyddu amlygrwydd y Bwrdd a mynediad at bapurau. Roedd hwn yn gais uniongyrchol gan staff ac

mae'n cefnogi ein huchelgais i weithio mewn modd agored a thryloyw. Fel y manylwyd yn ein hymateb i Argymhelliad 9, rydym wedi buddsoddi'n sylweddol yn natblygiad sgiliau rheoli pobl ar draws y sefydliad.

Y brif ffordd yr ydym yn asesu effaith y camau hyn ar ymgysylltu a phrofiad gweithwyr yw drwy ein Harolwg Ymgysylltu â Gweithwyr blynyddol. Hyd at 2022 roeddem yn defnyddio Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil (CSPS). Cyflwynwyd Arolwg Ymgysylltu â Gweithwyr byrrach, mwy penodol a hygyrch yn 2023. Cododd y gyfradd cyfranogi yn 2023 i 82% o 70% yn y flwyddyn flaenorol. Gan ddefnyddio'r un cwestiynau ag yn y CSPS, cododd ein mynegai ymgysylltiad gweithwyr cyffredinol i 63% o 60% yn 2022.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu gwybodaeth am yr adborth a gafwyd gan staff am adleoli ei swyddfa yng Nghaerdydd a sut y cafodd y newid hwnnw ei reoli.

Roedd adleoli ein swyddfa yng Nghaerdydd i Gwr y Ddinas yn llwyddiannus. Roedd arolwg staff ddiweddd mis Mai yn hynod gadarnhaol ynghylch y lle newydd cyfoes, hyblyg sy'n cefnogi anghenion busnes a lles staff. Mae'r staff yn defnyddio'r swyddfa newydd yn rheolaidd, ac mae lefelau defnyddio'r swyddfa yn dangos bod maint a dyluniad y swyddfa yn bodloni anghenion y staff.

Y prif beth wnaethom ddysgu ar ôl symud oedd pwysigrwydd ymgysylltu â staff drwyddi draw. Gwnaethom fwrw ymlaen â hyn wrth adleoli ein swyddfa yn y gogledd, ac mae'r adborth hefyd wedi bod yn hynod gadarnhaol. Bydd y dull yn cael ei ailadrodd ar gyfer unrhyw newidiadau i'n swyddfa yn y gorllewin.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu manylion am ganlyniadau ei strategaeth lles staff, gan gynnwys pryd y mae disgwyl i effaith y strategaeth gael ei hadlewyrchu yng nghanlyniadau'r arolwg staff.

Mae ein strategaeth lles wedi bod ar waith ers 18 mis ac mae wedi cael ei hadolygu'n ddiweddar. Mae gennym 17 o Hyrwyddwyr Lles ar draws Archwilio Cymru sydd wedi'u dosbarthu ymhlith timau a lleoliadau. Mae canfyddiadau cychwynnol yr adolygiad o'r strategaeth yn dangos bod 75% o'r rhai a ymatebodd yn gwybod pwy oedd eu Hyrwyddwr Lles a'u rôl. Canfuom hefyd fod 86% yn gwybod am ein Rhaglen Cymorth i Weithwyr a sut i gael mynediad ati a bod 88% yn credu bod Archwilio Cymru yn blaenoriaethu eu lles. Fel y manylwyd yn ein hymateb i Argymhelliad 9, mae canlyniadau cadarnhaol mewn perthynas â lles eisoes yn cael eu gweld mewn ymatebion i'n Harolwg Ymgysylltu â Gweithwyr blynyddol.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi manylion am sut y mae'n bwriadu cofnodi adborth rhanddeiliaid er mwyn sicrhau cymhariaeth ystyrllon o flwyddyn i flwyddyn. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu mwy o wybodaeth am y canlynol:

- **sut y mae'n ailflaenoriaethu adnoddau'n fewnol i fodloni ei derfynau amser statudol yn y tymor byr;**
- **yr hyn y mae'n ei wneud yn y tymor hir i oresgyn risgiau strategol methu terfynau amser statudol a achosir gan bryderon adnoddau a staffio; a**
- **cynnydd wrth weithredu safonau ansawdd archwilio newydd a sut y mae'n cael ei asesu.**

Cyn 2023, casglwyd yr adborth rhanddeiliaid sy'n llywio ein dangosyddion perfformiad allweddol yn flynyddol trwy ymgysylltu'n uniongyrchol rhwng uwch staff Archwilio Cymru a'r rhai mewn cyrff archwiliedig. Yn 2023, cynhaliwyd ymchwil rhanddeiliaid am y tro cyntaf gan sefydliad trydydd parti annibynnol. Yn wahanol i'r dull blaenorol, roedd hyn yn caniatáu i ymatebwyr aros yn ddiennw pe baent yn dymuno, ac felly'n mynd i'r afael ag unrhyw bryder na fyddai rhai rhanddeiliaid o bosibl yn siarad mor agored wyneb yn wyneb â'u harchwilwyr. Ein bwriad yw ailadrodd yr ymarfer ymchwil a gasglwyd yn annibynnol yn 2025. Yn 2024, byddwn yn casglu adborth gan ddefnyddio ein dull gweithredu blaenorol. Bydd hyn yn rhoi adborth blynyddol inni yn erbyn ein cwestiynau dangosyddion perfformiad allweddol a mesurau uniongyrchol cymaradwy bob yn ail flwyddyn, wedi'u cydbwysu yn erbyn cost.

Rydym wedi ailflaenoriaethu adnoddau yn fewnol i'n helpu i fodloni terfynau amser statudol ar gyfer ein gwaith archwilio cyfrifon yn y tymor byr. Mewn rhai achosion, mae hyn wedi golygu gwthio terfynau amser yn ôl ar gyfer gwaith archwilio arall. Rydym hefyd wedi cymryd camau i leihau amser nad yw'n daladwy lle bo hynny'n briodol, ac i gynnig goramser â thâl i staff pan fyddant wedi mynegi diddordeb mewn gwneud hyn. Mae cydweithwyr o'n meysydd gwasanaeth corfforaethol ac archwilio perfformiad wedi darparu cymorth pan fo hynny'n bosibl. Rydym hefyd wedi gwneud gwaith i sefydlu data darparu a galw manwl ar gyfer ein holl waith archwilio. Bydd y cynllun gweithlu sy'n deillio o hyn yn helpu i sicrhau bod gennym y nifer cywir o bobl ar waith a'r sgiliau sydd eu hangen i ddarparu gwasanaeth archwilio cyhoeddus cynaliadwy yn y tymor canolig. Fel y manylwyd yn ein hymateb i Argymhelliad 6, rydym wedi adolygu ein cynlluniau hyfforddeion, i raddau helaeth i helpu i fynd i'r afael ag anghenion adnoddau ar unwaith ac yn y tymor hwy.

O ran ein cynnydd wrth weithredu'r safon archwilio ddiwygiedig 315 ar gyfer ein gwaith cyfrifon, dylid darllen yr ymateb hwn ar y cyd â'n hymateb i Argymhelliad 20. Ar ôl cwblhau archwiliadau 2022-23 dros yr ychydig fisoedd nesaf, byddwn yn cynnal adolygiad o'n gweithrediad o'r safon ddiwygiedig i sefydlu a oes meysydd effeithlonrwydd yn y dull archwilio wrth symud ymlaen. Rydym hefyd yn aros am

ganlyniad ein hadolygiadau ansawdd allanol a fydd yn rhoi sylwadau ar ein gweithrediad o'r safon archwilio newydd.

O ran ein gwaith archwilio perfformiad, mae mabwysiadu safonau INTOSAI wedi'i gefnogi gan ddatblygu canllawiau archwilydd newydd a hyfforddiant cysylltiedig i staff. Bydd ein hadolygiadau ansawdd allanol blynyddol yn ddiweddarach eleni yn asesu cynnydd wrth weithredu'r safonau newydd. Mae ein Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2023, 'Gwella Ymddiriedaeth mewn Archwilio', yn nodi ein trefniadau a'n mentrau diweddaraf i ymateb i'r agenda ansawdd archwilio newidiol ynghyd â gwybodaeth am ein canlyniadau monitro ansawdd.

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu manylion am gyfraddau trosiant staff a sut y maent yn cymharu o flwyddyn i flwyddyn.

Mae'r wybodaeth hon ar gael yn ein Hadroddiad Blynyddol a'n Cyfrifon. Nodir y cyfraddau ers 2019-20 isod:

- 2019-20 - 9.2%
- 2020-21 - 14.3%
- 2021-22 - 10.1%
- 2022-23 - 10.6%
- 2023-24 hyd yn hyn - 17.7%

Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys pob ymadawiad, gan gynnwys y rhai sydd â chontractau cyfnod penodol yn dod i ben.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod rhagor o wybodaeth yn cael ei darparu ar yr adolygiad o gynllun hyfforddeion Archwilio Cymru a'i effaith ar gynllunio'r gweithlu.

Mae'r adolygiad o'n cynllun hyfforddeion yn parhau; fodd bynnag, rydym eisoes yn gweithredu rhai newidiadau i'r cynllun a nodwyd yn gynnar. Mae'r rhain yn bennaf yn ymwneud ag amserlennu gweithgareddau recriwtio, dyddiadau arholiadau proffesiynol a secondiadau allanol. Bwriad y newidiadau yw cynyddu nifer a chryfder yr ymgeiswyr i'r cynllun a darparu'r profiad gorau i hyfforddeion yn ystod eu contractau. Yn ddiweddar, gwnaethom gynnig rolau parhaol i lawer o'n hyfforddeion blwyddyn olaf, cyn eu harholiadau terfynol ond yn amodol ar eu pasio. Dyma'r tro cyntaf i ni weithredu'r dull hwn, a gobeithiwn y bydd yn lliniaru effaith recriwtio ymosodol staff newydd gymhwyso a ddefnyddir gan gyflogwyr eraill.

Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i adolygu ein darpariaeth o brofiad i hyfforddeion ar draws ein gwaith archwilio ariannol ac archwilio perfformiad. Y nod yw datblygu carfannau o hyfforddeion sy'n gallu datblygu eu gyrfaoedd yn Archwilio Cymru ar draws ein hystod o waith archwilio ac adeiladu gweithlu hyblyg gyda'r gallu i ymateb yn gyflym i newidiadau posibl yn y galw yn y dyfodol.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn esbonio pam y mae wedi dychwelyd cyllid a ddyrannwyd ar gyfer y Fenter Twyll Cenedlaethol i Gronfa Gyfunol Cymru.

Adroddodd ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon danwariant o £102,000 ar gyllid a ddarparwyd ar gyfer y Fenter Twyll Genedlaethol yn 2023-24. Dychwelwyd hwn i Gronfa Gyfunol Cymru ar ddiwedd y flwyddyn honno ynghyd ag adnoddau eraill heb eu gwario. Roedd hyn yn cynnwys £22,000 yn is na'r disgwyl gan Swyddfa'r Cabinet am ein gwaith Menter Twyll Genedlaethol rheolaidd. Ni ddefnyddiwyd y £80,000 arall gan na chawsom unrhyw ddi-ddordeb gan awdurdodau lleol i dderbyn cynhyrchion paru data ychwanegol mewn perthynas â chyllid cymorth busnes COVID-19, ac ni aeth ein prosiect arfaethedig ar gofrestru meddygon teulu mor gyflym ag y rhagwelwyd. Y prosiect cofrestru meddygon teulu yw'r pwyslais ar gyfer ein defnydd o'r swm gostyngedig o £45,000 ar gyfer paru data ychwanegol sydd wedi'i gynnwys yn ein Hamcangyfrif 2023-24.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am yr effaith y mae lefelau uchel o drosiant staff yn ei chael ar ei allu i fodloni terfynau amser statudol ar gyfer gwaith archwilio a'r hyn y mae'n ei wneud i liniaru'r heriau hyn.

Mae'r lefelau uchel o drosiant a brofwyd ar draws Archwilio Cymru wedi cael effaith sylweddol ar ein gallu i fodloni terfynau amser archwilio statudol. Yn ystod blwyddyn ariannol 2022-23, roedd trosiant staff cymwys CCAB yn 23.1% o'i gymharu â 10.8% yn y flwyddyn flaenorol. Mewn cytundeb â Llywodraeth Cymru, ar gyfer cyfrifon 2022-23, rydym yn gweithio i derfynau amser ychydig yn hwyrach nag oedd yn hanesyddol yn wir er ein bod yn bwriadu dychwelyd i amserlenni cyn Covid dros y blynyddoedd nesaf.

Mae ein hadroddiad dangosyddion perfformiad allweddol statudol ddiwedd mis Rhagfyr 2023 yn dangos bod 92.5% o gyfrifon 2022-23 sydd wedi'u hardystio hyd at y pwynt hwnnw wedi cyflawni'r targedau diwygiedig hyn. Gyda 18 o gyfrifon pellach i'w hadrodd arnynt yn y chwarter a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, fodd bynnag, mae'n debygol y bydd y gyfradd gwblhau gyffredinol ar gyfer y flwyddyn gyfan yn is.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y canlynol:

- **y gweithgareddau y mae'n eu gwneud i wella lles staff a sut yr adlewyrchir hyn yn yr arolwg staff;**
- **sut y mae'n darparu hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus i staff; a**
- **sut y mae ei arolwg staff newydd yn cymharu â'r dull gweithredu blaenorol, a oedd yn defnyddio Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil.**

Lles staff

- Rydym yn darparu hyfforddiant i reolwyr ar reoli lles gyda'u timau, wedi cyflwyno gwiriadau lles i'r polisi absenoldeb salwch, nodi a hyfforddi 17 hyrwyddwr llesiant sy'n darparu diweddariadau rheolaidd i'w timau, cyfathrebu â staff ar ddigwyddiadau a mentrau llesiant, cyfathrebu a hyrwyddo'r polisi Gweithio'n Gallach a pharatoi ar gyfer peilot o oriau gwaith cywasgedig. Canfu'r Arolwg Ymgysylltu â Gweithwyr diweddar (23 Tachwedd) fod 89% o staff yn credu bod eu rheolwr llinell wir yn pryderu am eu lles, mae 87% yn credu eu bod yn gallu trefnu amser i ffwrdd o'r gwaith pan fydd angen iddynt wneud hynny ac mae 78% yn credu eu bod yn cael eu cefnogi'n wirioneddol os ydynt yn dewis defnyddio trefniadau gweithio hyblyg.

Hyfforddiant a DPP

- Mae anghenion hyfforddi a datblygiad proffesiynol yn cael eu nodi drwy drafodaethau datblygu 1 i 1 gyda rheolwyr yn ogystal â hyfforddiant gorfodol i bawb, neu grwpiau o staff Archwilio Cymru. Mae ein tîm Datblygu ac Arweiniad Archwilio yn asesu ac yn darparu hyfforddiant a datblygiad yn rheolaidd ar agweddau technegol archwilio, tra bod y tîm AD yn cefnogi hyfforddiant sgiliau craidd, rheolwr a datblygu arweinyddiaeth. Dros y flwyddyn ddiwethaf mae bron pob rheolwr wedi mynychu rhaglen Datblygu Rheolwr Pobl ac mae gwaith ar y gweill, mewn cydweithrediad ag Audit Scotland, i sefydlu rhaglen datblygu arweinyddiaeth. Darperir hyfforddiant arall drwy ddarparwyr hyfforddiant allanol sy'n cefnogi'r sefydliad gyda'r rhaglen hyfforddeion a hyfforddiant penodol fel hyfforddi, recriwtio ac ati. Yn ogystal, mae'r tîm AD yn darparu sesiynau pwrpasol i dimau a sesiynau 'dysgu dros ginio' byr ar bynciau penodol yn ogystal â datblygiad ac arweiniad penodol unigol os gofynnir amdano.

Arolwg staff

- Mae ein dull newydd o gyflawni ein harolwg staff yn ymgorffori'r cwestiynau allweddol ynghylch ymgysylltu â gweithwyr a ddefnyddir yn Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil ond mae'n arolwg llawer mwy penodol, byrrach, mwy craff a chyflymach i'w gwblhau. Gan ei fod yn cael ei ddarparu ar blatfform sy'n cael ei gynnal, mae gennym fynediad ar unwaith i'r data a gallwn olrhain cynnydd wrth redeg yr arolwg. Mae hyn yn golygu y gallwn ddadansoddi'r data yn gyflymach, rhannu'r canfyddiadau ar unwaith wedi i'r arolwg gau ac felly'n gallu gweithredu mewn modd llawer mwy ymatebol. Mae'r platfform yn darparu llawer mwy o ronynnau data fel bod gan Gyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth eu hadroddiadau personol eu hunain ar gyfer eu timau, gan alluogi camau gweithredu llawer mwy lleol a phenodol i'w nodi a'u gweithredu.

Amcangyfrif 2024-25

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn newid cyflwyniad Amcangyfrifon yn y dyfodol er mwyn egluro cyfanswm gwerth cyllid Cronfa Gyfunol Cymru a gwerth newidiadau i'r cyllid hwnnw drwy wneud y canlynol:

- rhoi manylion am gynydd a gostyngiadau mewn llinellau cyllideb ar wahân;
- pennu'r maes cyllideb y mae newidiadau yn ymwneud ag ef a'r rhesymau dros y newid; ac
- egluro'r rhaniad rhwng y gwaith a ariennir gan Gronfa Gyfunol Cymru a'r gwaith a ariennir o ffioedd.

Ceisiodd ein Hamcangyfrif ar gyfer 2024-25 ymateb i argymhellion blaenorol y Pwyllgor ar lefel y manylion sydd eu hangen yn y ddogfen.

Byddwn yn adolygu fformat Amcangyfrif 2025-26 ymhellach, mewn ymgynghoriad ag ysgrifenyddiaeth y Pwyllgor, i fynd i'r afael â'r argymhellion hyn.

Argymhelliad 11. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi gwybodaeth am y £522,000 ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod yn Arddangosyn 1 o'i wybodaeth ategol ac yn cynnwys dadansoddiad o'r ffigur hwn yn elfennau cyfansoddol ei Amcangyfrif.

Mae'r gostyngiad o £522,000 mewn symudiadau nad yw'n arian parod rhwng 2023-24 a 2024-25 yn cynnwys y canlynol:

Dibrisiant a Llog	£4k (Cymhwysiad IFRS16)
Taliadau rhent prydles	(£176k) (Cymhwysiad IFRS16)
Symudiadau mewn cyfalaf gweithio	(£350k) (Mantolen)
Cyfanswm	(£522k)

Argymhelliad 12. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn cadarnhau bod cyllid ar gyfer dadfeiliadau yn 2023-24 yn daliad untro a'i fod yn rhoi rhagor o wybodaeth am ryngweithiad y newid o flwyddyn i flwyddyn â symudiadau mewn cyfalaf gweithio a'r newid cyffredinol yn y newid o flwyddyn i flwyddyn i gyfanswm y cyllid sydd i'w ddarparu o Gronfa Gyfunol Cymru, gan gyfeirio'n benodol at y tabl "Cyllideb refeniw 2024-25" yn yr atodiadau i'w wybodaeth ategol.

Mae'r gostyngiad o £350,000 yn y lwfans ar gyfer symudiadau cyfalaf gweithio ar gyfer 2024-25 yn gysylltiedig â'r cynnydd yn y lwfans ar gyfer 2023-24 oherwydd y defnydd disgwylidig o'r ddarpariaeth a neilltuwyd yn y blynyddoedd blaenorol ar gyfer dadfeiliadau ar swyddfa Heol y Gadeirlan. Er bod hwn yn addasiad 'untro' sy'n benodol i'r amgylchiadau hynny, efallai y bydd addasiadau o'r fath yn y dyfodol os bydd angen defnyddio darpariaethau sylweddol. Mae hyn o ganlyniad i'n trefn ariannu benodol lle na ellir cadw balansau arian parod i gefnogi

darpariaethau ac yn lle hynny mae'n rhaid eu dychwelyd i Gronfa Gyfunol Cymru ar ddiwedd y flwyddyn.

Argymhelliad 13. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn cynnwys rhagor o wybodaeth am symudiadau cyfalaf gweithio mewn Amcangyfrifon yn y dyfodol, gan gynnwys nodi eu diben a'r hyn y mae pob symudiad yn ymwneud ag ef.

Mae symudiadau cyfalaf gweithio yn cynnwys newidiadau o flwyddyn i flwyddyn yng ngwerth dyledwyr, credydwyr a darpariaethau. Nid yw'n bosibl amcangyfrif y newidiadau hyn ar yr adeg y paratowyd yr Amcangyfrif h.y. 17 mis cyn diwedd y flwyddyn ganlynol. Yn ogystal â'r math o rwymedigaethau cytundebol allanol sy'n nodweddiadol o unrhyw sefydliad cyhoeddus, mae Archwilio Cymru yn derbyn taliadau gan dros 850 o gyrff sy'n cael eu harchwilio fel mater o drefn, ac o bosibl yn gwneud ad-daliadau iddynt. Bydd elfen sylweddol o'r addasiad cyfalaf gweithio yn adlewyrchu cydbwysedd y perthnasoedd dyledwr/credydwr hyn ar un pwynt mewn amser ar ddiwedd y flwyddyn.

Lle bwriedir i ddarpariaethau arwyddocaol gael eu rhyddhau neu eu defnyddio yn ystod y flwyddyn, megis y rhai sy'n ymwneud â dadfeiliadau ystadau, efallai y bydd yn bosibl amcangyfrif yr elfen hon ond am resymau sensitifwydd masnachol efallai na fyddai'n ddoeth gwneud hynny. Bydd gwybodaeth fanylach am y symudiadau hyn yn cael ei chynnwys mewn Adroddiadau a Chyfrifon Blynyddol yn y dyfodol.

Argymhelliad 14. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi rhagor o fanylion a dadansoddiad o sut y bydd elfennau penodol o'i gyllid cyfalaf yn cael eu gwario yn 2024-25 a'i fod hefyd yn cynnwys yr un lefel o fanylion ym mhob Amcangyfrifon yn y dyfodol.

Mae ein cyllideb gyfalaf yn gymharol fach (£310,000 yn 2024-25). Y flwyddyn nesaf, mae £110,000 wedi'i gynllunio ar gyfer adnewyddu TG, gyda'r rhan fwyaf o'r gweddill wedi'i glustnodi ar gyfer gwelliannau a chynnal a chadw ar ein hystad ffisegol a buddsoddi mewn datblygu digidol ar gyfer ein systemau archwilio a chorfforaethol. O 2024-25 rydym wedi cadarnhau gyda'r Pwyllgor nad yw cyfansymiau rheoli cyfalaf / referiw ar wahân yn berthnasol i Archwilio Cymru - ond byddwn yn parhau i ddangos y dadansoddiad arfaethedig ar wahân yn ein Hamcangyfrifon.

Argymhelliad 15. Mae'r Pwyllgor yn argymell y darperir rhagor o wybodaeth i esbonio sut mae arian parod sy'n gysylltiedig â'r cyfnod di-rent ar gyfer ei swyddfa newydd yng Nghaerdydd yn cael ei ddefnyddio yn 2024-25, ac i roi sicrwydd na fydd cais am gynnydd mewn arian parod sy'n gysylltiedig â'r cyfnod di-rent yn dod i ben.

Fel y nodir yn yr Amcangyfrif, rydym wedi lleihau ein gofyniad ariannol ar gyfer 2024-25 i adlewyrchu'r cyfnod di-rent y cytunwyd arno yn y brydles. Felly, bydd cynnydd cysylltiedig mewn gofyniad arian parod pan ddaw'r cyfnod di-rent hwn i ben.

Argymhelliad 16. Mae'r Pwyllgor yn argymell bod Archwilio Cymru yn darparu gwybodaeth am gostau a buddion terfynol y newidiadau i'w Lwfans Teithio, gan gynnwys cyfanswm costau gweithredu'r newidiadau; y costau/arbedion sy'n gysylltiedig â threfniadau adnewyddu; a'r costau/arbedion sy'n gysylltiedig â newidiadau cysylltiedig eraill megis codiad yng nghyflogau staff.

Fel y nodwyd yn ein llythyr at y Pwyllgor ym mis Tachwedd 2021, amcangyfrifwyd arbedion blynyddol o rhwng £219,000 a £329,000 yn dibynnu ar filltiroedd blynyddol a wnaed gyda chost ymlaen llaw o £1.48m yn 2021-22 yn cael ei ad-dalu o arbedion yn 2022-23 a 2023-24.

Os digwydd hynny, y gost ymlaen llaw oedd £1.086m (fel y nodir yn ein Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer 2021-22), gyda £378,000 o'r gost hon yn cael ei dalu gan Archwilio Cymru a'r balans o £708,000 o adnodd ychwanegol Cronfa Gyfunol Cymru - ad-dalwyd drwy ostyngiad yn ein galwad ar Gronfa Gyfunol Cymru o £354,000 yn 2022-23 a 2023-24.

Ar gyfer 2024-25 rydym yn amcangyfrif y bydd arbedion blynyddol gwirioneddol oddeutu £300,000 ar sail debyg am debyg. Mae hyn oherwydd cynnydd yn nifer y staff gweithredol a fyddai wedi bod â hawl i dderbyn lwfans teithio pe na bai wedi'i ddileu. Mae dadansoddiad o gynilon a chostau wedi'u nodi isod.

Cynilion ar Lwfans Teithio	(£873k)
Mwy o gyflog hyfforddai a phrentisiaid	£140k
Codiad cyflog ar gyfer staff eraill	£293k
Cynnydd costau milltiroedd	£146k
Arbed net	(£294k)

Argymhelliad 17. Mae'r Pwyllgor yn argymell bod Archwilio Cymru yn parhau i geisio ffyrdd o reoli'r codiadau cyflog y mae'n cynnig eu dyfarnu i staff o fewn ei gyllideb bresennol.

Mae ein mecanwaith adolygu cynaliadwyedd ariannol parhaus wedi'i gynllunio i sicrhau ein bod yn gwneud y gorau o arbedion ac effeithlonrwydd, wrth gynnal ansawdd archwilio a chefnogi lles staff.

Argymhelliad 18. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi diweddariadau rheolaidd ar y canlynol:

- **sut y bydd y cyllid sy'n gysylltiedig â dyfarniadau cyflog staff yn cael ei ddefnyddio ar draws graddau;**
- **effaith gyllidebol penderfyniadau a wneir mewn perthynas â chyflogau staff;**
- **ymgyngoriadau sy'n cael eu cynnal ag Undebau Llafur a chyrrff adolygu cyflogau arbenigol; ac**
- **effaith fwriadedig y dyfarniadau cyflog ar drosiant staff.**

Byddwn yn diweddarau'r Pwyllgor ar ein trefniadau tâl ar gyfer 2024-25 unwaith y byddwn wedi derbyn hawliad gan yr Undebau Llafur ac mae hyn wedi'i setlo.

Argymhelliad 19. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn rhoi diweddariad ar y cynllun hyfforddeion estynedig, gan gynnwys ei gostau cysylltiedig, a gwybodaeth am gyfran y staff newydd gymhwyso sy'n aros yn y sefydliad.

Bydd Archwilio Cymru yn darparu diweddariadau pellach ar y cynllun estynedig wrth i'r cyllid ychwanegol ddod i rym yn 2024-25; gan gynnwys canlyniad cylch recriwtio 2024 a fydd yn adlewyrchu'r niferoedd ychwanegol o hyfforddeion a datblygiad parhaus trefniadau rheoli'r cynllun.

Nodir gwybodaeth am nifer yr hyfforddeion a sicrhaodd gyflogaeth barhaol gyda ni ar gymhwyster ym mhob blwyddyn a chanran o'r staff sy'n parhau i fod mewn cyflogaeth gyda ni nawr, yn y tabl isod.

Carfan Hyfforddai	Nifer yr Hyfforddeion yn y garfan	Nifer yn cael cynnig rôl barhaol	% yn cael cynnig rôl barhaol	Dal yn y swydd	% o'r rhai sy'n dal yn y swydd
2024	13	12	92%	12	100%
2023	11	8	73%	7	88%
2022	11	8	73%	5	63%
2021	10	9	90%	3	33%

Argymhelliad 20. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Archwilio Cymru yn darparu diweddariadau rheolaidd ar sut y mae'n gwerthuso effaith ei godiadau ffioedd sy'n gysylltiedig â'i safonau archwilio newydd.

Roedd y dull archwilio diwygiedig a ddefnyddiwyd yn 22-23 yn ei gwneud yn ofynnol i ni gyflogi staff mwy profiadol, cymwys yn broffesiynol ar yr archwiliadau,

gan arwain at y cynnydd mwy na'r arfer mewn ffioedd archwilio. Gan fyfyrir ar ganlyniadau'r archwiliadau 22-23 y GIG a'r llywodraeth ganolog a gwblhawyd, mae'n amlwg bod angen y gymysgedd sgiliau cyfoethocach hon, ac o ganlyniad y ffi archwilio uwch, er mwyn cydymffurfio â'r safon archwilio ddiwygiedig. Fel y nodwyd uchod, byddwn yn cynnal adolygiad o'r dull diwygiedig ar ôl cwblhau ein gwaith Llywodraeth Leol 2022-23 dros y misoedd nesaf. Pan nodir effeithlonrwydd yn y dull archwilio, mae ein deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i ni ad-dalu Cyrff Archwiliedig am unrhyw ffi ormodol a godir.

Peidiwch ag oedi cyn cysylltu â ni os oes unrhyw eglurhad defnyddiol pellach y gallwn ei ddarparu.

Yn gywir

KATE CHAMBERLAIN
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio
Cymru

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru